

2022-03-03
Fi2021/03792 (delvis)
Fi2022/00086
Fi2022/00283
Fi2022/00836

Finansdepartementet

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Uppdrag om kunskapsstöd vid samordnad tillsyn

Regeringens beslut

Regeringen ger Boverket i uppdrag att

- ta fram en vägledning till stöd för byggnadsnämnder vid samordnad tillsyn,
- samla in och tillgängliggöra exempel på beslutsmallar för byggnadsnämndernas tillsynsarbete, och
- genomföra en utbildningsinsats om samordnad tillsyn för landets byggnadsnämnder.

Boverket ska vid genomförandet av uppdraget samverka med länsstyrelserna, Polismyndigheten, Arbetsmiljöverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Naturvårdsverket, Sveriges Kommuner och Regioner, samt vid behov även med andra aktörer.

Boverket ska senast den 8 augusti 2022 publicera vägledningen och fortlöpande under 2022 tillhandahålla beslutsmallarna på sin webbplats. Utbildningsinsatserna ska vara genomförda före utgången av 2022. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 31 mars 2023.

Bakgrund

I regeringsbrevet för 2020 gav regeringen länsstyrelserna i uppdrag att vid uppföljningen av byggnadsnämndernas tillsynsarbete redovisa goda exempel på när nämndens tillsyn har samordnats med annan kommunal tillsyn. Boverket lämnade den 30 november 2021 rapporten Slutredovisning av

tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen avseende år 2020 till Regeringskansliet (Finansdepartementet), i vilken länsstyrelsernas redovisning enligt uppdraget sammanställts (Fi2021/03792).

Av länsstyrelsernas redovisning framgår att en samordning av arbetet med byggnadsnämndens tillsyn enligt plan- och bygglagen (2010:900) och annat kommunalt tillsynsarbete kan leda till ett effektivare tillsynsarbete. Gemensamma tillsynsinsatser sker exempelvis när byggnadsnämnden utövar tillsyn över avvikelser från bygglov eller vid förfallna byggnader. Det kan t.ex. handla om misskötta byggnader i samband med s.k. social dumpning. Det är vanligt att byggnadsnämndens tillsyn samordnas med tillsynen enligt miljölagstiftningen, lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, livsmedelslagstiftningen, alkohollagstiftningen och socialtjänstlagstiftningen.

Av redovisningen framgår vidare att det även sker samordning mellan kommunala och statliga aktörer och deras olika tillsynsområden, bl.a. nämns tillsyn enligt arbetsmiljölagstiftningen och samarbete med polisen, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten. Flera kommuner nämner att de vid samordning av tillsyn enligt socialtjänstlagstiftningen samarbetar med polisen för att bättre komma åt problem med utnyttjande av utländsk arbetskraft.

Av länsstyrelsernas redovisning framgår dessutom att det finns flera fördelar med att samordna den kommunala tillsynen inom olika områden. Bland annat går det att på ett effektivare sätt använda kommunens resurser och kompetens, att ha en bättre beredskap för att vid behov kraftsamla på ett tillsynsområde samt att genomföra tillsynsinsatser på ett tryggare och mer kraftfullt sätt.

Efter att Boverket lämnat sin rapport har regeringen fått kompletterande uppgifter från Polismyndigheten (Fi2022/00086) som bl.a. nämner ytterligare exempel på en framgångsrik samverkan mellan myndigheterna i fråga om organiserad brottslighet. Ärendena som lyfts fram rör exempelvis olovligt inredda samlingslokaler för MC-klubbar, illegala bostäder i källare och industrilokaler samt användandet av illegal utländsk arbetskraft vid pågående byggen.

Boverket har i rapporten *Ovårdade tomter och förfallna byggnader* (2015:32) framfört att ett hinder mot tillsynsinsatser är att processen upplevs som besvärlig, bl.a. då det enligt byggnadsnämnderna är lätt att göra formella

misstag. I dialog med ett antal kommuner har det framkommit att rutiner och mallar är en framgångsfaktor för att komma igång med och driva en effektiv tillsyn (Fi2022/00283).

Närmare om uppdraget

Syftet med uppdraget är att förbättra förutsättningarna för byggnadsnämnderna att bedriva en rättssäker, effektiv och trygg tillsyn. Syftet är också att stärka förutsättningarna för byggnadsnämnderna att genom tillsyn, i samverkan med andra kommunala och statliga myndigheter, motverka arbetslivskriminalitet och organiserad brottslighet.

Boverket ska ta fram en vägledning för hur byggnadsnämnderna kan bidra vid genomförandet av en samordnad tillsyn. Vägledningen kan bl.a. innehålla exempel på hur arbetet kan organiseras, prioriteras, förberedas, genomföras på plats och drivas till beslut och verkställighet. Den kan vidare innehålla relevanta lagrum i bl. a. plan- och byggregelverket, förvaltningslagen (2017:900) och sekretesslagstiftningen. Vägledningen bör därutöver innehålla exempel på trygghetsskapande åtgärder för handläggare.

Boverket ska samla exempel på beslut och beslutsmallar till stöd för byggnadsnämnderna i deras hantering av olika typer av tillsynsbeslut. Vidare ska myndigheten kvalitetssäkra och tillgängliggöra materialet på sin webbplats.

Boverket ska även genomföra en utbildnings- och informationsinsats riktad till byggnadsnämnderna i syfte att både öka kunskapen om tillsynens praktiska genomförande och förståelsen för och vikten av den samordnade tillsynen. Insatsen bör, för att få bästa möjliga effekt, omfatta såväl handläggare som ansvariga chefer och politiker.

På regeringens vägnar

Johan Danielsson

Ann-Kristin Kaplan Wikström

Kopia till

länsstyrelserna

Polismyndigheten

Arbetsmiljöverket

Skatteverket

Naturvårdsverket

Sveriges Kommuner och Regioner